

Vlaams
Parlement

vergadering **C80 – OND8**
zittingsjaar 2010-2011

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Onderwijs en Gelijke Kansen

van 9 december 2010

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Kris Van Dijck tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de aanstelling van leerkrachten levensbeschouwelijke vakken - 513 (2010-2011)	3
Vraag om uitleg van mevrouw Katrien Schryvers tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het coschoolschap bij kinderen van gescheiden ouders - 545 (2010-2011)	
Vraag om uitleg van mevrouw Ann Brussee tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over schoolproblemen ten gevolge van (v)chtscheidingen - 547 (2010-2011)	
Vraag om uitleg van mevrouw Gerda Van Steenberge tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het stijgend aantal kinderen in coschoolschap - 549 (2010-2011)	
Vraag om uitleg van mevrouw Goedeke Vermeiren tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het coschoolsysteem - 608 (2010-2011)	7
Vraag om uitleg van de heer Paul Delva tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de online inschrijvingen in Nederlandstalige scholen in Brussel - 564 (2010-2011)	16
Vraag om uitleg van de heer Paul Delva tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de ondersteuning van de Prins van Luik-school in Kinshasa - 632 (2010-2011)	17

■

Voorzitter: de heer Boudewijn Bouckaert**Vraag om uitleg van de heer Kris Van Dijck tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de aanstelling van leerkrachten levensbeschouwelijke vakken - 513 (2010-2011)**

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck: Voorzitter, dit wordt allicht een vrij technische vraagstelling. Soms kunnen een aantal afspraken, regelgevingen en decretale bepalingen immers met elkaar in conflict komen. Ik verklaar me even nader.

Zoals we weten, worden de levensbeschouwelijke vakken in het officieel lager en secundair onderwijs gegeven door leerkrachten die daarvoor de nodige bekwaamheidsbewijzen en diploma's kunnen voorleggen en die door hun erkende organisatie worden voorgedragen. Op zich is dit zeer duidelijk. Ik denk dan ook niet dat iemand hier problemen mee heeft.

Zoals we eveneens weten, kunnen ouders kiezen welke levensbeschouwelijke vakken hun kind volgt. Ik heb de vorige minister van Onderwijs hierover trouwens ook al eens een paar vragen gesteld. Ouders kunnen hun keuze nog tot en met 8 september van het lopende schooljaar veranderen. Dit is een grondrecht.

Dit alles maakt de praktische organisatie voor de scholen vaak een zeer moeilijke zaak. De voorbeelden zijn legio. Klassen moeten worden opgesplitst in twee, drie of vier groepen die, tijdens hetzelfde uur van verschillende leerkrachten in verschillende daartoe uitgeruste lokalen verschillende levensbeschouwelijke vakken krijgen.

Vaak moeten die leerkrachten in verschillende scholen worden ingezet. Als leerkrachten in vier verschillende scholen moeten worden ingezet, wordt de puzzel natuurlijk ingewikkeld. Dit is niet enkel het geval voor de betrokken leerkrachten. Indien ze grote afstanden moeten afleggen, wordt het voor hen zeer moeilijk een voltijds ambt te bekleden. Het is ook ingewikkeld voor de scholen, die tijdens het leggen van de puzzel met al die verschillende elementen rekening moeten houden.

Bovendien dreigt het ontwarren van al deze knopen in de praktijk twee fundamentele principes met elkaar te laten botsen. Het schoolbestuur is verantwoordelijk voor de organisatie van deze levensbeschouwelijke vakken en moet hierbij de kwaliteit van de lessen en het belang van de kinderen voor ogen houden. Die lessen moeten immers op een kwaliteitsvolle manier kunnen worden gegeven.

Daar zijn trouwens een aantal richtlijnen voor. Zo wordt een school verondersteld te vermijden dat lessen in blokken worden gegeven. Het is niet de bedoeling dat gedurende honderd minuten een welbepaald vak wordt gegeven. Dit moet voldoende worden gespreid. Geen enkel kind is erbij gebaat honderd minuten na elkaar rekenen of taal te krijgen.

Daarnaast spelen ook de respectieve levensbeschouwelijke verenigingen een rol. Die verenigingen voeren een personeelsbeleid waarin ze zelf voorrangsregels hanteren die de scholen haast verplichten hun lessen zo in te richten dat de door hen aangewezen leerkrachten effectief inzetbaar zijn. Hier situeert zich het probleem. Ik vraag me alvast af in welke mate het de taak van een schoolbestuur is een personeelsbeleid te voeren en ten volle verantwoordelijk voor de organisatie te zijn.

Minister, wie stelt de leerkrachten levensbeschouwelijke vakken aan? Er zijn verschillende dimensies: waartoe moeten de levensbeschouwelijke verenigingen zich beperken? Moeten ze nagaan of de kwalificaties volstaan? Moeten ze nagaan of iemand over een voldoende kwaliteitsvol diploma beschikt om die lessen uit te tekenen? Kunnen ze verder gaan? Is er sprake van een maximalistische invulling of gaat het om een afweging in verband met de betrokken personen? Indien het om een maximalistische invulling gaat, moeten die verenigingen dan ook een personeelsbeleid voeren? Indien het om een minimalistische

invulling gaat, moeten ze zich dan tot een afweging van de bekwaamheidsbewijzen beperken?

Ik citeer even wat me vanuit levensbeschouwelijke hoek is meegedeeld: “Vergeten we niet dat een voordracht een fundamentele zaak is in het decreet Rechtspositie van de leerkrachten, evenals de aanstelling. De modaliteiten liggen vast in de vigerende decreten en regelgeving. Daaruit vloeit de aanpassing van het rooster voort.” Hier wordt voor de maximalistische invulling gekozen.

Alvorens een vraag om uitleg te stellen, moet een volksvertegenwoordiger eerst het decreet goed onderzoeken. Dat heb ik van de vorige minister van Onderwijs geleerd. Ik kan die modaliteiten echter met de beste wil van de wereld niet terugvinden. Minister, ik moet u bijgevolg met enige schroom vragen waar ze zich situeren.

Wat als een uurrooster niet te herschikken is omdat het niet compatibel is met de uren van de andere leerkrachten? Bij mijn weten heeft de leerkracht met de meeste uren in een school de eerste keuze, degene met het minst uren heeft de tweede keuze. Nochtans zijn dat vaak de leerkrachten die op verschillende plaatsen inzetbaar zijn.

Bij de niet-confessionele zedenleer (NCZ) hanteert men het boekje ‘Deontologische richtlijnen: aspecten in verband met rechtspositie voor personeelsleden belast met een opdracht niet-confessionele zedenleer’. Minister, wat is de waarde van dat document? Welke rechtsgrond heeft het?

Hebben de andere vertegenwoordigers van levensbeschouwelijke vakken gelijkaardige deontologische codes? Voor alle duidelijkheid, ik wil niet een of andere levensbeschouwing achteruitstellen, integendeel, ik wil alleen weten of de modaliteiten voor de andere op dezelfde manier worden toegepast. Zijn die in overeenstemming met de decreten Rechtspositieregeling?

Voor een tijdelijke aanstelling wordt aangegeven dat kandidaten zich voor 15 juni kenbaar moeten maken bij de school en bij de bevoegde inspecteur-adviseur NCZ van het betrokken ambtsgebied. Wat als de leerkracht zich geen kandidaat stelde bij de betrokken school? Die ‘en’ wil toch zeggen: zowel bij de ene als bij de andere? Of moet ik dit anders interpreteren?

Blijkbaar wordt er een verschil gemaakt tussen een vereist diploma en een voldoende geacht diploma. Het eerste krijgt volgens de deontologische code voorrang op het tweede. Is daar een rechtsgrond voor? Wat is de waarde van het tweede? Bekwaam is toch bekwaam, neen? Waarom zou een schoolbestuur nog investeren in leerkrachten die zich willen bekwaamen en via nascholing een voldoende geacht diploma willen halen? Dat kost geld.

In deze richtlijnen schrijft men: “De inrichtende machten moeten een volgorde respecteren bij de tijdelijke aanstellingen van doorlopende duur (TADD): deeltijdse vastbenoemde leraren NCZ komen prioritair in aanmerking voor een TADD in het ambt NCZ.” Waarom is het hier wel inrichtende macht, terwijl bij een aanstelling alle bevoegdheden naar de inspectie gaan en het de directeur is die de voorgedragen kandidaat aanstelt? Waar zit de logica?

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Ik ben het eens met de heer Van Dijck dat deze problemen moeten worden opgelost. Het zijn praktische problemen, maar we mogen ze niet minimaliseren. Ze zijn gekend, de directies kunnen ze bevestigen.

Enerzijds vind ik de vraag om uitleg dus terecht. Anderzijds is dit een beetje de vis verdrinken. De heer Van Dijck haalt veel technische details aan en maakt van een secundair probleem het hoofdprobleem. De fundamentele discussie over onze visie op de levensbeschouwelijke vakken en op interlevensbeschouwelijke vorming gaat hij uit de weg. Dat kwam aan bod bij de bespreking van het rapport over burgerschap en onze houding ten opzichte van migranten. De heer Van Dijck verdrinkt het debat in technische vragen die van alles impliceren, maar niet duidelijk gesteld zijn. Hij wil de zaken onderhuids aankaarten.

Natuurlijk is het terecht dit probleem aan te kaarten. Ik was van plan om dat deze namiddag te doen bij de bespreking van de beleidsbrief. Gaat u die vraag uit de weg, minister? Dat is door de Vlor bevestigd. Ik zou de vraag explicieter willen stellen.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman, u moet niet in discussie gaan met de heer Van Dijck. Zijn vraag gaat over een praktisch probleem, maar dat is evengoed een probleem. Ik veronderstel dat de heer Van Dijck de discussie over de levensbeschouwelijke vakken ook heel interessant vindt, maar die komt bij de beleidsbrief aan bod.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Volgens mij zou het verkeerd zijn om de praktische problemen te proberen op te lossen zonder de fundamentele discussie aan te gaan. Ik ben het niet eens met de formulering van de vraag van de heer Van Dijck.

Minister, wat zijn uw plannen? Zoals de Vlor wil ik u vragen wat de overheid precies beoogt. Men moet de fundamentele discussie voeren om de praktische problemen te kunnen oplossen. De twee zijn niet los te koppelen.

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck: Ik begrijp dat mevrouw Meuleman de thematiek wil opentrekken. Ik wil dat debat ook wel aangaan, maar dat is niet de onderliggende tonaliteit, ook niet de verborgen agenda. Deze vraag gaat over problemen op het terrein, binnen de huidige decreetgeving. Ik wil daar uitklaring over, los van het grote debat dat ik nu niet wil aanzwengelen.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Ik begrijp de vraag van de heer Van Dijck heel goed. Hij gaat over het probleem wie uiteindelijk leerkracht aanstelt en in welk lesrooster. Daar gaat het over, in de huidige omstandigheden.

Mevrouw Meuleman, ik stel voor dat we daar straks bij de bespreking van de beleidsbrief op terugkomen. Ik denk dat er in het gemeenschapsonderwijs stappen worden gezet. Maar dat is een ander debat. Dat kunnen we straks voeren. Maar zelfs als we daarin zouden landen, dan blijft de vraag van de heer Van Dijck aan de orde. Er zullen nog altijd leerkrachten moeten worden aangesteld omdat je nooit in een systeem zult komen waarin je alles zult verplichten. De vraag is dus wel pertinent.

Een tijdelijke aanstelling van een leermeester godsdienst of niet-confessionele zedenleer, een godsdienstleraar of een leraar secundair onderwijs belast met niet-confessionele zedenleer gebeurt in het gesubsidieerd onderwijs door de inrichtende macht en in het gemeenschapsonderwijs door de directeur op voordracht van de bevoegde instantie van de betrokken godsdienst of van de niet-confessionele zedenleer. De rechtsgrond zit vervat in artikel 17, paragraaf 5, van het decreet van 27 maart 1991 betreffende de rechtspositie van bepaalde personeelsleden van het gemeenschapsonderwijs en in artikel 4, paragrafen 3 en 4, van het decreet van 27 maart 1991 betreffende de rechtspositie van sommige personeelsleden van het gesubsidieerd onderwijs en gesubsidieerde centra voor leerlingenbegeleiding.

De decreten rechtspositie bepalen de voorwaarden waar een personeelslid moet aan beantwoorden om een tijdelijke aanstelling of benoeming te verkrijgen in een school. Om als tijdelijk personeelslid door een inrichtende macht aangesteld te worden, moet onder andere voldaan zijn aan de voorwaarden betreffende de bekwaamheidsbewijzen, zoals bepaald in de verschillende besluiten met betrekking tot de bekwaamheidsbewijzen. Dit is een voorwaarde die voor alle personeelsleden geldt. Bijkomend is er voor de leraren levensbeschouwelijke vakken de belangrijke decretale voorwaarde die is vastgelegd met betrekking tot de voordracht, waardoor de bevoegde instantie van de betrokken godsdienst of van de niet-confessionele zedenleer per individu nagaat of de kandidaat al dan niet voldoet aan de levensbeschouwelijke component.

Het personeelsbeleid in de scholen is in se dus de exclusieve bevoegdheid van de inrichtende macht, die uiteindelijk de feitelijke werkgever is, maar wordt voor de levensbeschouwelijke vakken mee bepaald door de voordracht waarvoor de bevoegde instanties levensbeschouwelijke vakken de exclusieve bevoegdheid hebben. De bevoegde instanties spelen daarnaast ook een rol bij de opmaak van functiebeschrijvingen, evaluatie, tuchtmaatregelen en ontslag.

De aanstelling van een personeelslid levensbeschouwelijke vakken is dus slechts mogelijk als aan de zonet genoemde decretale voorwaarden is voldaan. De organisatie van de levensbeschouwelijke vakken in een school behoort tot de opdracht van de directeur. Hij draagt er zorg voor dat deze vakken in optimale omstandigheden worden georganiseerd. Dat staat in punt 3 'Organisatie' van de omzendbrief 'Onderwijsinspectie over de erkende godsdiensten en de niet-confessionele zedenleer' van 15 juli 2002.

Er kunnen zich situaties voordoen waarbij de organisatie niet evident is. Er kan zich een bijkomend organisatorisch probleem voordoen als een leraar of leermeester een opdracht heeft in verschillende scholen. De directeurs moeten dan in gemeenschappelijk overleg de lessenroosters opmaken. Ook in scholen waar veel godsdiensten georganiseerd worden op vaste momenten, geïntegreerd in het algemeen lessenrooster, kan dit uiteraard extra organisatorische zorgen meebrengen. Het zoeken naar een goed evenwicht is dan niet altijd eenvoudig. De leden van de inspectie levensbeschouwelijke vakken hebben de decretale bevoegdheid de naleving van het lessenrooster te controleren. Zij moeten erop toezien of die lessen effectief worden gegeven en ook het aantal lessen dat voorzien is.

Er kan afgeweken worden van de algemene principes betreffende lessenroosters voor levensbeschouwelijke vakken. Dit kan enkel voor de duur van één schooljaar en na de voorafgaande schriftelijke goedkeuring van de betrokken inspectie levensbeschouwelijke vakken. Er bestaat geen voorrangsregel die bepaalt dat leraren met de meeste uren een beter lessenrooster hebben. De scholen kunnen natuurlijk wel ingaan op geformuleerde wensen van leraren als dit organisatorisch haalbaar is.

Ik ben niet op de hoogte van deontologische richtlijnen van bevoegde instanties. Ik ken die richtlijnen niet, noch de niet-confessionele noch de confessionele. Het is heel duidelijk: als dergelijke richtlijnen bestaan, wat ik niet kan beoordelen omdat we ze niet hebben, kunnen ze uiteraard nooit een decreet wijzigen. Ik zeg niet dat ze niet bestaan, maar we hebben ze niet in het departement. Het decreet en de voorwaarden, zoals ze bepaald zijn, hebben altijd voorrang. De richtlijnen kunnen wel aanvullen, zolang ze niet in strijd zijn met de geldende wettelijke of decretale bepalingen.

De decreten rechtspositie bepalen uitdrukkelijk dat het personeelslid dat een beroep wenst te doen op het recht op een tijdelijke aanstelling van doorlopende duur, op straffe van verlies ervan voor het volgende schooljaar, voor 15 juni met een aangetekende brief moet kandideren bij een inrichtende macht van een van de instellingen van de scholengemeenschap. Het personeelslid moet dus niet kandideren bij een individuele school, maar wel bij een inrichtende macht, opdat het het recht op een aanstelling van doorlopende duur zou kunnen doen gelden in een school. Om effectief een tijdelijke aanstelling van doorlopende duur te verkrijgen, moet het personeelslid echter ook voorgedragen worden door de bevoegde instantie. Dat betekent dat moet worden onderzocht of voor het individu de voorwaarden van de levensbeschouwelijke of niet-levensbeschouwelijke component vervuld zijn.

De Vlaamse overheid voorziet niet in een voorrang van een vereist bekwaamheidsbewijs op een voldoende geacht bekwaamheidsbewijs. De bevoegde instantie kan, op basis van de eigen bevoegdheid tot voordracht, wel een dergelijke voorrang hanteren.

Tot slot is me een vraag gesteld over de tijdelijke aanstelling van een leermeester niet-confessionele zedenleer door de directeur in het gemeenschapsonderwijs of door de inrichtende macht in het gesubsidieerd onderwijs op voordracht van de instantie die bevoegd

is voor de niet-confessionele zedenleer. De regels inzake de tijdelijke aanstelling van doorlopende duur in de decreten betreffende de rechtspositie stellen uitdrukkelijk dat een deeltijds vastbenoemd personeelslid steeds voorrang krijgt op een tijdelijk personeelslid om zijn opdracht uit te breiden. Zoals ik daarnet al heb verklaard, moeten de bevoegde erediensten de regels van die decreten ten volle respecteren. Ze kunnen geen eigen voorrangsregels hanteren die tegen deze decreten ingaan.

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck: Ik dank de minister voor zijn duidelijk antwoord. Om zeker te zijn dat we elkaar goed begrijpen, wil ik nog even wat verduidelijking vragen.

In het begin van zijn antwoord heeft de minister gesteld dat de erkende levensbeschouwelijke verenigingen bevoegd zijn om voordrachten te doen. De vraag is natuurlijk wie de eerste stap zet. Komt de erkende levensbeschouwelijke vereniging met een kandidatuur voor de dag, of vraagt het schoolbestuur de erkende levensbeschouwelijke vereniging of een bepaalde persoon, die volgens het schoolbestuur dat vak kan geven, over de nodige kwalificaties beschikt? Is het het ene of het andere?

Minister Pascal Smet: Volgens mij zijn beide mogelijk. Indien een school over een kandidaat beschikt die heeft gekandideerd, kan ze de inspectie levensbeschouwelijke vakken vragen of die kandidaat aan de vereisten inzake de levensbeschouwelijke component voldoet. Indien de kandidaat voldoet, kan de school een beslissing nemen. De bevoegdheid tot aanstellingen over te gaan, berust immers bij de school of bij de inrichtende macht. Ik ga er echter van uit dat er op dit vlak geen meningsverschillen tussen de school en de inrichtende macht zijn. Tenzij een of andere decretaal bepaalde voorrangsregel zou gelden, zie ik dan ook geen bezwaren tegen een aanstelling van die kandidaat.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Katrien Schryvers tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het coschoolschap bij kinderen van gescheiden ouders
- 545 (2010-2011)

Vraag om uitleg van mevrouw Ann Brusseel tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over schoolproblemen ten gevolge van (v)echtscheidingen
- 547 (2010-2011)

Vraag om uitleg van mevrouw Gerda Van Steenberge tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het stijgend aantal kinderen in coschoolschap
- 549 (2010-2011)

Vraag om uitleg van mevrouw Goedele Vermeiren tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het coschoolsysteem
- 608 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Mevrouw Katrien Schryvers: Voorzitter, ik stel deze vraag om uitleg naar aanleiding van het verslag van het Kinderrechtencommissariaat en de nadien verschenen berichten over het coschoolschap. Deze nieuwe term is in feite een uitvloeisel van het reeds jaren gekende co-ouderschap.

Co-ouderschap is initieel ontstaan als een onderlinge regeling tussen ouders die beslissen te scheiden en toch nog samen de verantwoordelijkheid voor hun kind willen dragen. Het kind

verblijft dan de ene week bij de ene ouder en de andere week bij de andere ouder. Aanvankelijk werd deze regeling enkel gebruikt indien een echtscheiding met wederzijdse toestemming werd uitgewerkt. Nadien heeft de wetgever dit in feite als basisregeling geïmplementeerd. Hierdoor is co-ouderschap nu de normale regeling als twee ouders uit elkaar gaan. De rechter kan natuurlijk op basis van bepaalde indicaties een andere beslissing nemen.

Het gevolg is dat veel kinderen de ene week bij hun vader en de andere week bij hun moeder wonen. Indien beide niet zo ver van elkaar wonen en nog goed met elkaar kunnen opschieten, vormt dit geen probleem. Die mensen zullen in het belang van het kind inzien dat het best in een school ingeschreven is. Uit het verslag van het Kinderrechtencommissariaat blijkt echter dat sommige ouders hun kinderen in twee scholen, een in de buurt van elke ouder, inschrijven en dat sommige kinderen om de week naar een andere school gaan.

Uit navraag blijkt dat de meldingen vooral afkomstig zijn van scholen die hier zelf niet gelukkig mee zijn. De scholen hebben echter een inschrijvingsplicht. Als een ouder zich aandient om een kind in te schrijven, moet de school hier gevolg aan geven. Soms krijgt die school echter een week later van een andere school te horen dat het kind daar is ingeschreven en dat ze het bijgevolg moet uitschrijven. Dan ontstaat de regeling die we nu het coschoolschap noemen.

Ik veronderstel dat we allemaal kunnen aanvoelen dat deze situatie voor de kinderen absoluut ongezond is en moet worden vermeden. Op twee verschillende scholen les moeten volgen, is niet bevorderlijk voor de sociale, emotionele en cognitieve ontwikkeling. Na de breuk in het gezin wordt nu ook in de schoolse context een breuk gecreëerd. Dit betekent dat kinderen elke week opnieuw aan een andere omgeving, andere leerkrachten, andere klasgenootjes, andere regels, een andere werkwijze en dergelijke moeten wennen.

Minister, bestaat er cijfermateriaal over de grootte van het probleem? Zo neen, hoe kunt u ervoor zorgen dat hierover cijfermateriaal wordt verzameld door de scholen die dit ondervinden? Hoe kunt u ervoor zorgen dat dit sowieso wordt gemeld? Hoe kunt u, als minister van Onderwijs, ingrijpen om ervoor te zorgen dat dit onmogelijk wordt? Een kind mag niet onder de scheiding van de ouders lijden door ook nog eens in twee scholen te worden ingeschreven.

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseel: Voorzitter, ik wil graag de woorden van mevrouw Schryvers beamen. We zitten met een groot probleem. Ik zal haar inleiding niet herhalen. Ik wil vooral de aandacht van de minister vestigen op een aantal andere zaken die in het rapport van het Kinderrechtencommissariaat naar voren komen. Zo leiden zogenaamde vechtscheidingen soms tot extreme voorvallen. Het is al gebeurd dat kinderen met een deurwaarder uit hun klas worden gehaald. Dit kan voor de betrokken kinderen en voor hun klasgenootjes intimiderend zijn. Bovendien kan het voor het kind dat wordt weggehaald stigmatiserend werken.

Al te vaak worden kinderen na een scheiding belast met situaties die ze niet aankunnen. De Kinderrechtencommissaris legt de verantwoordelijkheid hiervoor bij de ouders. Hij pleit ervoor kinderen bij een scheiding meer inspraak te geven. Nu is de rechter wettelijk verplicht kinderen vanaf de leeftijd van twaalf jaar te horen voor hij een beslissing neemt. De Kinderrechtencommissaris wil die leeftijd tot acht of tien jaar verlagen.

Aangezien we de discussie nu in de commissie voor Onderwijs voeren, heb ik nog even de bestaande situatie geschetst. Ik wil niet dat het probleem wordt verschoven en dat de scholen of de minister van Onderwijs in dergelijke gevallen de verantwoordelijkheid zouden moeten dragen.

We moeten evenwel eerlijk zijn. We zitten hier met een ernstig probleem. We moeten een antwoord geven op de vragen die zijn gesteld. De scholen worden geconfronteerd met tal van

problemen die uit de conflicten tussen ouders voortvloeien. Wie mag het kind van school afhalen? Hoe zit het met ouders wier hoederecht is geweigerd en die vragen hun kind op school te zien? Liggen de handboeken of het turnpak deze week bij de moeder of bij de vader? Voor de kinderen zelf zijn dit allemaal erg prangende vragen. Het is niet steeds duidelijk hoe de schooldirectie, de leerkrachten en de centra voor leerlingenbegeleiding (CLB's) moeten reageren. Het probleem ontstaat vooral in de schemerzone tussen het moment waarop de ouders uit elkaar gaan en het moment waarop de scheiding wordt uitgesproken en er een wettelijke regeling komt.

Minister, ik heb enkele concrete vragen over het coschoolschap. Beschikt u, zoals mevrouw Schryvers daarnet al heeft gevraagd, over cijfermateriaal over het aantal kinderen dat in een dergelijke situatie verkeert? Zo neen, welke maatregelen zou u eventueel kunnen treffen om het probleem beter in kaart te brengen? Hoe staat u tegenover de bijkomende administratieve lasten voor de betrokken scholen? Acht u het opportuun het wekelijks in- en uitschrijven van kinderen in verschillende scholen onmogelijk te maken? Wilt u hiervoor de reglementering betreffende de inschrijving van leerlingen in het onderwijs of een andere reglementering aanpassen?

Soms leiden echtscheidingen tot extreme gebeurtenissen. Beschikt u over cijfermateriaal over het aantal kinderen dat met een deurwaarder uit de klas wordt gehaald? Hoe moeten de scholen hiermee omgaan? Hebt u al aan een draaiboek voor crisissituaties in scholen gedacht? Bestaat dit misschien nu al? Zult u voorzien in een regelgeving of in een eventueel draaiboek voor de omgang tussen schooldirecties, leerkrachten en CLB's en ouders die ten gevolge van een echtscheiding in een conflictsituatie zitten? Ik denk daarbij niet enkel aan de omgang met de kinderen, maar ook aan de omgang met de ouders zelf. Zo ja, om welke regelgeving gaat het dan? Zo neen, waarom zult u hier niet in voorzien? Deze maatregel zou kunnen helpen, maar zou tevens ook de administratieve last kunnen verhogen. Ik denk dat we daarover moeten discussiëren.

De problematiek van echtscheidingen in het onderwijs is tijdens de vorige legislatuur ook al aan bod gekomen. In zijn antwoord op een vraag om uitleg van mevrouw Demeulenaere heeft de toenmalige minister van Onderwijs gesteld dat hij bij de netten en de koepels navraag zou doen. Hebt u zicht op de resultaten van deze navraag?

Hebt u al initiatieven genomen om de belangen en de rechten van kinderen centraler te plaatsen en te beschermen? Zo ja, welke initiatieven? Zo neen, waarom hebt u nog geen initiatieven genomen?

Zult u in de toekomst overleg plegen met de federale minister van Justitie over het voorstel van de kinderrechtencommissaris inzake een eventuele verlaging van de leeftijd waarop kinderen in echtscheidingsprocessen worden gehoord?

Mijn laatste vraag is veeleer technisch van aard en heeft betrekking op de inschrijving van leerlingen. Voor de inschrijving van een kind zijn beide handtekeningen vereist. Vaak wil een van beide ouders niet tekenen. Dit doet vermoeden dat er een probleem is. Wat moet de school in dit geval doen?

De voorzitter: Mevrouw Van Steenberge heeft het woord.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Voorzitter, ik wil me verontschuldigen voor het feit dat ik in herhaling zal vallen. Aangezien enkel het gesproken woord in het verslag wordt opgenomen, zal ik mijn vraag om uitleg toch volledig stellen.

Ik durf niet te beweren dat het hier een groot probleem betreft. Dat is een van de redenen waarom we de minister vragen over de cijfers stellen. Ik denk echter wel dat er een probleem is.

Tijdens de voorstelling van het jaarverslag heeft het Kinderrechtencommissariaat het fenomeen van het coschoolschap aangeklaagd. Steeds meer gescheiden ouders die ver van

elkaar wonen, sturen hun kinderen naar twee scholen. De ene week gaat het kind naar een school in de buurt van de moeder, de andere week gaat het kind naar een school in de buurt van de andere ouder. Ik blijf genderneutraal. Aangezien kinderen niet gelijktijdig in twee scholen kunnen worden ingeschreven, worden ze op het einde van de ene week uitgeschreven en in een andere school weer ingeschreven. Dit gebeurt dan iedere week opnieuw.

Het decreet Gelijke Onderwijskansen (GOK-decreet) maakt dit allemaal mogelijk. Tenzij de capaciteit is bereikt, mogen kinderen immers niet worden geweigerd. Bovendien gaan scholen graag mee in deze tweestrijd. Elk kind dat op 1 februari van een schooljaar is ingeschreven, is immers belangrijk. Hoe meer kinderen zijn ingeschreven, hoe meer centen de school krijgt.

Om hier op juridisch vlak een mouw aan te passen, zouden directeurs het kind in samenspraak met de onderwijsinspecteur het ene jaar in de ene school en het andere jaar in de andere school inschrijven. Ondertussen wordt elke week van school gewisseld. Ik zeg dit in de voorwaardelijke wijs, want ik heb dit enkel in een krantenartikel gelezen. Hierbij wordt in elk geval aan de belangen van het kind zelf voorbijgegaan.

Een coschoolregeling brengt de sociale en de emotionele ontwikkeling van het kind in het gedrang. Het komt elke week in een andere omgeving, met andere leerkrachten en andere klasgenootjes, terecht. Ook voor de cognitieve ontwikkeling is dit een slechte zaak. De werkwijze en de leerstof verschillen van school tot school. Hierdoor kan het kind een achterstand oplopen.

Voormalig minister Vandenbroucke heeft destijds op een vraag om uitleg over dit onderwerp geantwoord dat het fenomeen zich enkel in de kleuterscholen voordeed. Ondertussen zou het zich al tot in de basisscholen hebben uitgebreid.

Minister, bent u van dit fenomeen op de hoogte? Weet u hoeveel kinderen zich in onze kleuter- en basisscholen in een dergelijke situatie bevinden? Bent u op de hoogte van afspraken tussen directeurs en tussen directeurs en de onderwijsinspectie om hier juridisch een mouw aan te passen? Zult u decretale stappen zetten om een einde te stellen aan de mogelijkheid tot coschoolregeling? Zo ja, welke stappen zult u zetten? Zo neen, waarom zult u dit niet doen?

De voorzitter: Mevrouw Vermeiren heeft het woord.

Mevrouw Goedele Vermeiren: Voorzitter, ik kan mijn collega's enkel bijtreden. Bij de voorstelling van het jaarverslag van het Kinderrechtencommissariaat op 17 november 2010 ben ik geschrokken. Ik heb toen ook een nieuw woord geleerd. De heer Vanobbergen heeft het probleem van het coschoolsysteem aangekaart. Ik kende dat helemaal niet. Blijkbaar volgen kinderen, in navolging van het systeem van het co-ouderschap, in twee scholen les. Ze wisselen wekelijks van school.

Een eerste probleem situeert zich op het vlak van de administratieve rompslomp voor de betrokken scholen. Kinderen worden op wekelijkse basis in- en uitgeschreven. Dit is een bijkomende belasting van de schooladministratie. We weten immers dat de scholen verplicht zijn de kinderen in te schrijven.

Een tweede en in onze ogen minstens even belangrijk probleem betreft de onderwijsbeleving van de kinderen. De ervaring leert me dat de basis voor een goede schoolse ontwikkeling een veilige omgeving is. Kinderen moeten zich goed voelen. Het moet een vertrouwde en stabiele omgeving zijn.

Minister, hebt u weet van deze problematiek? Hebt u een idee van de omvang van het probleem? Zijn er verschillen per regio of per leeftijdsgroep? Is de laatste jaren een tastbare stijging merkbaar geworden? Bent u van plan maatregelen te treffen om deze handelwijze in te perken of tegen te gaan?

De voorzitter: Mevrouw De Waele heeft het woord.

Mevrouw Patricia De Waele: Voorzitter, verschillende sprekers hebben hier een probleem aangekaart dat tijdens de voorstelling van het jaarverslag van het Kinderrechtencommissariaat is geschetst. Ik wil er echter op iets zeer merkwaardigs wijzen. Op 13 oktober 2010, bijna twee maanden geleden, heb ik een schriftelijke vraag over dit onderwerp ingediend. Indien we hier een antwoord op hadden gekregen, hadden we dit debat misschien veel vroeger kunnen aanvatten.

Minister Pascal Smet: Mevrouw De Waele, hebt u geen antwoord gekregen?

Mevrouw Patricia De Waele: Ik heb het antwoord gekregen dat mijn schriftelijke vraag onontvankelijk is verklaard. Er zou blijkbaar een juridisch of administratief antwoord moeten worden gegeven. Ik kan me hier slechts gedeeltelijk bij neerleggen. *(Opmerkingen van minister Pascal Smet)*

Minister Pascal Smet: Mevrouw De Waele, u moet er wel bij zeggen dat die beslissing hier is genomen. Anders zullen de mensen die het verslag lezen, denken dat ik dat heb beslist.

Mevrouw Patricia De Waele: Voor alle duidelijkheid zal ik nog even zeggen hoe het zit. Op 13 oktober 2010 heb ik een schriftelijke vraag ingediend. Op 21 oktober 2010 heeft het Vlaams Parlement me meegedeeld dat mijn schriftelijke vraag onontvankelijk is verklaard. Omwille van de juridische en administratieve implicaties kan ze niet worden beantwoord. *(Opmerkingen)*

Mijn schriftelijke vraag komt eigenlijk haast exact overeen met de vragen die de vier voorgaande sprekers hebben gesteld. Ik vind dan ook dat de onontvankelijkheidsverklaring op weinig is gestoeld. Aangezien mijn schriftelijke vraag gedeeltelijk op federale bevoegdheden betrekking heeft, wil ik me hier gedeeltelijk bij neerleggen.

Ondertussen zijn mijn ogen opengegaan. Op 17 november 2010 werd het jaarverslag van het Kinderrechtencommissariaat voorgesteld. Het onderwerp van mijn schriftelijke vraag wordt hierin behandeld. De dag nadien is hierover een persartikel verschenen. Het is natuurlijk niet meer dan normaal dat hierover wordt geschreven. Als ik het antwoord van de minister zie, gaan mijn ogen echter open. Wat is hier gaande? Wie wil hier eigenlijk een primeur op zijn conto schrijven?

Minister, collega's, ik zou graag ook mijn vragen via dit medium stellen. Ik sluit me aan bij de vraagstellers. Minister, bent u op de hoogte van de problematiek van het coschoolschap bij echtscheidingen? Zo ja, hoe wilt u dit aanpakken als een gescheiden ouder zijn kind kan inschrijven zonder de toestemming van de andere ouder? In veel gevallen gaat het inderdaad om kleuters, maar er zijn ook gevallen bekend in het lager en het secundair onderwijs. Hoeveel gevallen zijn er bekend? Hoeveel daarvan waren er problematisch in de afgelopen jaren?

De voorzitter: Mevrouw De Waele, ik wil er even het Reglement bij nemen. Schriftelijke vragen en vragen om uitleg die uitsluitend strekken tot het verkrijgen van een juridisch advies zijn onontvankelijk. De reden daarvoor is misschien dat veel parlementsleden advocaat zijn en dat men wil vermijden dat zij gratis advies moeten geven. Ik vind dat men hier in de interpretatie van de term juridisch advies te ver is gegaan. Het gaat hier duidelijk om beleidsmatige vragen.

Mevrouw Patricia De Waele: Ik ben de eerste om daar begrip voor te hebben, voorzitter, maar mijn schriftelijke vragen zijn bijna exact dezelfde als de vragen om uitleg die hier nu gesteld zijn.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Mevrouw Elisabeth Meuleman: Ik ben erg blij dat mevrouw Brusseel de vraag heeft opengetrokken. Ik ben precies nogal voor de verruiming. Het coschoolschap is een extreem probleem, maar hopelijk nog vrij zeldzaam. Ik hoop dat u straks de cijfers zult geven. Ik denk

dat het beperkt is, maar het is wel een symptoom van een tendens die breder is en volgens mij wel zeer belangrijk.

Op een studiedag van de Gezinsbond over de kindnorm pleitte men ervoor dat elke Vlaamse wetgeving zou uitgaan van het kind, namelijk van het kind als zwakste schakel in onze maatschappij. Het emotioneel en psychisch welbevinden van het kind moet centraal staan. In onze huidige maatschappij, met ons huidig mensbeeld, gebeurt dat niet. Men is wel bezig met arbeidsflexibiliteit, met scheidingsbemiddeling, met co-ouderschap en allerlei systemen. Kinderen vallen daarbij tussen de plooiën. Dat emotioneel en psychisch welbevinden staat niet altijd zo centraal.

We moeten de problematiek breder bekijken. Dat kan misschien niet binnen het bestek van deze vragen om uitleg, dat geef ik toe. Ik heb er een interpellatie over ingediend. We moeten daar dieper op ingaan. Het sluit ook aan bij uw andere bevoegdheid, minister, die van Jeugd. De specifieke vragen zijn belangrijk, maar ik wil weten wat erachter schuilt.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Voorzitter, ‘dubbelschoolschap’ zou misschien een duidelijkere term zijn. Coschoolschap is in elk geval geen wenselijke situatie. Ik ben heel blij dat we het daar commissiebreed over eens zijn. Het belang van het kind moet vooropstaan en niet dat van de ouders. Daar komt het eigenlijk op neer. Men houdt nu meer rekening met het individuele belang van de ouders en met eventuele verplaatsingen, dan met de leerprestaties van de kinderen.

Op dit moment weten we niet of het wijdverspreid is. Dat komt omdat we in het basisonderwijs de in- en uitschrijvingen van leerlingen of schoolveranderingen niet bijhouden. In het secundair onderwijs daarentegen is dat wel het geval. We gaan de directies bevragen – we hebben de middelen om dat snel te doen – om te achterhalen om hoeveel leerlingen het daadwerkelijk gaat. We zullen in kaart brengen wat de juiste omvang is. Ik heb hiertoe opdracht gegeven aan mijn administratie naar aanleiding van het verschijnen van het rapport van het Kinderrechtencommissariaat. Er zal gepoogd worden om die bevraging nog deze maand uit te voeren. Kan dat niet, dan zal het voor maand januari zijn zodat de resultaten op het einde van januari beschikbaar zijn.

In 2008 is er via de koepelorganisaties reeds een bevraging geweest om te weten in welke mate de scholen werden geconfronteerd met de gevolgen van (v)echtscheidingen, en of dat tot meer problemen op school leidde. Toen werd gezegd dat het niet groter was in vergelijking met vroeger, maar dat de problemen wel zwaarder werden om te dragen. Er bleek ook dat extreme gevallen van vechtscheidingen zich zeer zelden voordoen op school. De omvang nam niet toe, maar wel de draaglast.

Ik wil de huidige bevraging van de directies afwachten om te zien hoe we dat gaan aanpakken. Ik wil dat proberen te regelen, via een omzendbrief als het kan, of via Onderwijsdecreet XXI, dat sluit ik niet uit. Een regeling is niet evident. In- en uitschrijvingen in scholen moeten natuurlijk mogelijk blijven. Er kunnen situaties zijn waarin dat gerechtvaardigd is. Bij coschoolschap gaat het niet om één of twee keren, het gebeurt om de week. Dat is duidelijk iets anders. De regeling of aanpak zal afhangen van de grootte van het probleem.

Ik geef toe dat een schoolverandering administratief werk met zich meebrengt voor de scholen, zeker als dat om de week moet gebeuren. Ik begrijp dat scholen daar niet om staan te springen. Er zijn duidelijke richtlijnen vastgelegd voor schoolveranderingen. Ik weet niet of er onderlinge afspraken zijn tussen inspectie en directies om hier op juridisch vlak een mouw aan te passen. De inspectie zegt dat ze daar ook geen weet van heeft en vermoedt dat het niet zo is. Dat kan natuurlijk gebeuren, maar in principe is het niet wenselijk. Ik wil optreden, dat is duidelijk. Ik voel me gesteund door de commissie.

Er zijn al initiatieven genomen om scholen te informeren omtrent echtscheidingen. Zo is er de omzendbrief ‘Ouderlijk gezag in onderwijsaangelegenheden’ van 14 april 2005. Daarnaast heeft Klasse een brochure gemaakt ‘Eerste lijn’ voor leerkrachten over echtscheiding en nieuwe gezinnen. In deze ‘Eerste lijn’ vinden leerkrachten tips over hoe ze hier het best mee omgaan. Er wordt ook aandacht besteed aan de verschillende systemen van gedeeld ouderschap, en er wordt ingegaan op problemen met bezoek of omgangsrecht en hoe men daar als school het best op reageert. Deze brochure is dit jaar zelfs volledig herwerkt.

Ook vroeger zijn al initiatieven ontwikkeld. Er is in 2001 zelfs wetenschappelijk onderzoek gebeurd, waarin men zich onder andere heeft gebogen over de vraag wat de eventuele effecten zijn van nieuwe gezinsvormen op de schoolloopbaan van hun kinderen. Daarnaast is er in 2001 een brochure gemaakt. Er is een werkgroep opgericht bestaande uit vertegenwoordigers uit de hele onderwijswereld. Er werd een nota opgesteld om meer duidelijkheid te scheppen over het beroeps- en ambtsgeheim binnen onderwijs.

Er is een initiatief geweest van de stad Antwerpen in 2009 tot het maken van een soort crisisinterventieplan. De ontwikkeling van dat plan is opgevolgd door het Ministerie van Onderwijs en als ‘good practice’ verspreid naar alle scholen via het kanaal ‘Schooldirect’. *(Opmerkingen van mevrouw Ann Brusseel)*

Neen, over heel Vlaanderen. Schooldirect is een digitaal kanaal waarmee we alle scholen kunnen aanschrijven. We hebben aan alle scholen in Vlaanderen het voorbeeld van Antwerpen voorgelegd met de suggestie om het te kopiëren. Aangezien scholen autonoom zijn, kunnen we niet meer dan een vriendelijke suggestie doen. Door het plan van aanpak van Antwerpen kunnen de scholen rekenen op een professionele reactie en ondersteuning van politie, parket, gemeente en/of stad. Incidenten met wapens worden in Antwerpen ook consequent geregistreerd en halfjaarlijks gerapporteerd aan het Centraal Meldpunt Risicjongeren. Alle Antwerpse scholen nemen een clausule in het schoolreglement op die de aanpak van de school rond wapenbezit in en rond de school omschrijft.

We zetten kinderen altijd centraal in ons beleid, daar moeten we niets speciaals voor doen. Dat is ons uitgangspunt. We kijken nu na hoe we de leerlingenparticipatie kunnen verhogen en hun rechten kunnen versterken. We hebben nog het CLB dat een draaischijffunctie kan vervullen naar de welzijnssector. Als er problemen zijn, kunnen die altijd aan het CLB worden gesignaleerd door ouders, door kinderen of leerkrachten. Het CLB zal natuurlijk niet zelf bemiddelen tussen ouders. Als een echtscheiding een probleem is, moet de rechtbank optreden. Dat is de normale regeling.

In het kader van de leerplichtcontrole zijn er gesprekken en contacten geweest tussen de kabinetten van Justitie en Onderwijs. We zullen het rapport van de kinderrechtencommissaris omzetten in een actieplan. Elke bevoegde minister zal worden aangesproken om actie te ondernemen.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Mevrouw Katrien Schryvers: Ik dank u voor uw antwoord, minister. Ik ben ook blij dat u en iedereen hier het belang van het kind zo centraal stelt. Dat moet voorop staan. Dat is in eerste instantie de verantwoordelijkheid van de ouders. Dat mogen we niet vergeten. Het belang van het kind betekent: één school. Ik ben tevreden dat we het daar ook over eens zijn.

Als dat echter niet lukt, als ze niet tot een consensus komen, is het aan de minister om in te grijpen. U zult de directies bevragen, en eind januari zullen we meer gegevens ter beschikking hebben. Vanzelfsprekend is de problematiek van vechtscheidingen veel ruimer. Ik denk dat daar de voorbije jaren toch al veel rond gebeurd is, scholen kunnen daar op een heel andere manier mee omgaan dan vroeger. Ze zijn er meer mee vertrouwd, hoe spijtig dat ook is.

U zult eventueel ingrijpen in OD XXI. Ik ben het er helemaal mee eens dat dat niet zo evident is. Ik wil onderstrepen dat overleg met de federale minister van Justitie daar heel belangrijk is en oplossingen kan bieden. Als de partijen niet overeenkomen, is het uiteindelijk de rechter die moet oordelen, en ook als ze wel overeenkomen en beslissen om hun kind elke week in een andere school in te schrijven. Misschien moet dat federaal worden geregeld, want als er geen overeenstemming is over de school moet de rechter beslissen. Wellicht moeten we voor een dergelijke regeling ook eerst op de hoogte zijn van de grootte van het fenomeen. Dan kan er op de diverse niveaus worden ingegrepen.

Ik dank u voor uw engagement om dit heel strikt op te volgen, minister.

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseel: Ik dank u voor uw uitgebreid antwoord, minister.

Ik wil nog eens terugkomen op de problematiek van de schriftelijke vraag. Ik vind het jammer dat dit initieel niet beter kon worden opgevolgd. Niemand wou hier de primeur kapen, mevrouw De Waele, we stellen onze vraag om uitleg allemaal uit oprechte bezorgdheid.

Net zoals iedereen hier heb ik om cijfers gevraagd, maar om eerlijk te zijn is het mij niet zozeer te doen om de cijfers. Gaat het om veel kinderen of weinig, dat is niet echt mijn probleem. Ik lig wakker van de evolutie in onze maatschappij waarbij sommige ouders eerder aan hun eigen levenskwaliteit denken dan aan die van hun kind. Volgens mij zal er een maatschappelijke inzet nodig zijn om aan deze problemen tegemoet te komen. Mensen die erbij betrokken zijn, vanuit de welzijnssector, het onderwijs, de jeugdrechtbanken, moeten allemaal hun stem laten weerklinken in het belang van de kinderen. Ik vraag geen aangepaste stringente wetgeving die vervolgens tot kafkaïaanse toestanden leidt omdat er te weinig flexibiliteit is inzake de inschrijvingsregeling. Mensen moeten nog altijd zonder onoverkomelijke problemen kunnen verhuizen.

Ik heb van een schooldirecteur vernomen dat er twee handtekeningen nodig zijn om een in- of uitschrijving te kunnen regelen. Hij vraagt wat hij moet doen als de ouders ruziënd op school verschijnen en hun handtekening niet allebei willen geven. Dat moet toch worden opgelost? Ik doe een oproep aan iedereen om het kind weer centraal te stellen en er niet mee rond te zeulen. Is het mogelijk dat de jeugdrechter dan een school in het midden tussen de woonplaatsen van de twee ouders kiest? Ik weet het niet. Dat kan ook tot eindeloze autoritten en gekke afstanden leiden. Daar moet goed over worden nagedacht.

De voorzitter: Mevrouw Van Steenberge heeft het woord.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Iedereen is overtuigd van het belang van het kind. Zoals mevrouw Schryvers zegt, is dat in de eerste plaats nog altijd de verantwoordelijkheid van de ouders. Ik heb in mijn praktijk vroeger bij echtscheidingen verschillende keren gedacht: wie is hier nu in feite het kind? Soms moest ik de wenkbrauwen fronsen.

Mevrouw Brusseel vroeg om eventueel de leeftijd van kinderen te verlagen om gehoord te worden door de rechtbank. Daarmee legt men echter de verantwoordelijkheid op de schouders van de kinderen, want soms worden ze onder druk gezet bij die verhoren. *(Opmerkingen)*

Het klopt, het heeft geen belang hoeveel het er zijn, maar het bevreemdt me, minister, dat u de cijfers niet kent. In de vorige legislatuur heeft toenmalig minister Vandenbroucke toch beloofd dat hij die cijfers zou opvragen. Blijkbaar zijn ze er nog niet. Ik ben blij dat u dat wel nog gaat doen.

Ik las in de krant dat de Oostendse onderwijsschepen Martine Lesaffre gewag maakt van inspecteurs die onder één hoedje spelen met directeurs om die inschrijvingen te laten passeren. U kunt dat navragen.

Er moet inderdaad nog flexibiliteit zijn, wie om het jaar verhuist, moet zijn kind kunnen meenemen. U zou wel een beperking kunnen opleggen, een maximum van twee, drie keer, om de inschrijving te veranderen. Dan zou die wekelijkse regeling al niet meer mogelijk zijn.

De voorzitter: Mevrouw Vermeiren heeft het woord.

Mevrouw Goedele Vermeiren: Minister, ik ben blij dat dit hier commissiebreed gedragen wordt. Ik hoop dat we aan het begin van een evolutie staan en dat de cijfers niet aan de negatieve kant indrukwekkend zullen zijn. Maar ik vrees voor een evolutie die zich ook in het secundair onderwijs zal laten voelen.

Minister, ik ben blij met uw voornemen om maatregelen te nemen. Ik heb begrepen dat u nog niet kunt zeggen welke maatregelen. Het is inderdaad een complex probleem. We zullen eraan moeten werken. Ik vond het vreemd dat er voor basisscholen geen cijfers worden bijgehouden in verband met schoolveranderingen, terwijl ik toch vermoed dat een schoolverandering tussen elke school moet worden gemeld.

Misschien moeten wij toch eens de manier van inschrijven bekijken en hoe vaak leerlingen van school kunnen veranderen.

De voorzitter: Mevrouw De Waele heeft het woord.

Mevrouw Patricia De Waele: Minister, ik moet u ongetwijfeld niet zeggen dat het voor mij een hele geruststelling is dat u over het probleem nadenkt en dat u voorstellen wilt doen. Ik had uit de onontvankelijkheidsverklaring kunnen concluderen dat u het ver weg van u zou afschuiven. Maar dat blijkt niet zo te zijn.

Minister Pascal Smet: Met een onontvankelijkheidsverklaring heeft een minister niets te maken. Ik wist zelfs niet dat u die vraag had gesteld.

Mevrouw Patricia De Waele: Ik weet het, minister, ik verwijt u niets. Maar ik zou eruit hebben kunnen concluderen dat u dit probleem ver van u zou hebben afgeschoven. Uit uw antwoord blijkt inderdaad het tegenovergestelde.

Minister Pascal Smet: Intellectueel klopt het niet wat u zegt. Het feit dat uw vraag onontvankelijk verklaard is, kunt u niet aan mij toeschrijven. Dus kunt u ook niet concluderen dat ik het ver weg schuif. Dat is de logica.

Mevrouw Patricia De Waele: Ik werp geen steen naar u, minister. Ik zeg alleen dat het er zou kunnen op wijzen dat ik zoiets zou kunnen concluderen. Het is geen sneer naar u, minister. Het stelt mij zeer gerust dat u toch goed nadenkt over hoe we dit probleem kunnen oplossen.

Meerdere vraagstellers zeiden het hier al: het kind moet uiteraard centraal blijven. Maar we kunnen uiteraard niet om het fenomeen heen dat we de ouders niet kunnen verplichten om niet te scheiden. Dat zijn natuurlijk zaken die een juridisch staartje krijgen en die juridisch moeten worden opgelost. Minister, daarom stel ik de uitdrukkelijke vraag om in heel nauw overleg te treden met uw federale collega's om ook voor deze problematiek een oplossing te vinden.

Minister, ik ben tevreden met uw antwoord en met uw aandacht voor dit probleem.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

**Vraag om uitleg van de heer Paul Delva tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de online inschrijvingen in Nederlandstalige scholen in Brussel
- 564 (2010-2011)**

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Minister, de elektronische aanmeldingen voor het basisonderwijs in Brussel voor het schooljaar 2011-2012 dreigen weer problematisch te verlopen. De collegevoorzitter van de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) Jean-Luc Vanraes stelde zich onlangs vragen bij de “onverantwoord hoge offerte” die hij van een softwareleverancier kreeg om de nodige aanpassingen door te voeren aan de webapplicatie die vorig jaar vele ouders danig in de steek liet.

Wij hadden kunnen verwachten dat na de vele moeilijkheden met de elektronische aanmelding die zich vorig schooljaar voordeden, de elektronische inschrijvingen voor het volgende schooljaar vlotter zouden verlopen. Maar blijkbaar bestaan daar vandaag heel wat twijfels over.

De collegevoorzitter van de VGC wilde eerst de voorstellen van de volgende vergadering van het Lokaal Overlegplatform (LOP) Brussel op 24 november 2011 afwachten alvorens na te gaan wat nog kon worden gedaan met betrekking tot de praktische uitwerking van de online aanmeldingsprocedure.

Minister, hoe bent u op de hoogte gebracht van de moeilijkheden die zich opnieuw aandienen met betrekking tot de elektronische aanmeldingen voor het volgende schooljaar in onze scholen in Brussel? Wat is uw reactie hierop? Werd u ingelicht over de wijze waarop de keuze werd gemaakt om met hetzelfde softwarebedrijf als vorig jaar in zee te gaan? Hebt u hierover al contact opgenomen met de verschillende actoren? Het is een complexe aangelegenheid: het VGC, het LOP en het softwarebedrijf spelen een rol.

Wij kunnen ons de vraag stellen hoe het komt dat het opnieuw fout is gelopen. Dat is een nuttige vraag. Maar dat is niet de kern van mijn betoog van vandaag. Eigenlijk wil ik weten hoe we er vandaag voor staan, hoe de ouders er voor staan, of er reden is tot ongerustheid en, zo ja, of er volgens u nog iets kan worden gedaan.

Ik wil ook duidelijk benadrukken dat u hier geenszins de eerste verantwoordelijkheid in draagt. Helemaal niet. Er zijn voldoende en misschien te veel andere actoren die daarin een rol moeten spelen. Misschien loopt het daarom verkeerd. Toch vind ik het nuttig om dit debat in het Vlaams Parlement te kunnen voeren.

De voorzitter: Mevrouw Celis heeft het woord.

Mevrouw Vera Celis: Voorzitter, ik sluit mij zeer graag aan bij de vraag van de heer Delva. Ik weet, minister, dat er vorig jaar heel wat is gezegd over die inschrijvingsprocedure en dat het voor u zeker een zorg is.

Het verrast mij dat het fout is gelopen. Ik ben even gaan kijken in de berichtgeving daarover. Op woensdag 17 november 2010 verscheen er op brusselnieuws.be een tekst van de heer Vanraes. Hij heeft het over de “onverantwoord hoge offerte” van de softwareleverancier. Het ging om 700.000 euro. Dan denk ik toch dat de heer Vanraes overschot van gelijk heeft als hij niet wil voortwerken met dergelijke cijfers. Ik doe absoluut geen voorafname, maar ik ben benieuwd naar het antwoord op deze vraag.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Het is zoals de heer Delva zegt: ik heb in deze aangelegenheid als minister geen verantwoordelijkheid. Ik kan niets organiseren, ook decretaal niet. Dit is de zaak van het LOP, ondersteund door de lokale overheid. In het geval van Brussel is dat de

VGC. In het geval van Antwerpen en Gent, die met gelijkaardige situaties geconfronteerd worden, zijn dat de schepen van Onderwijs.

Op 28 oktober 2010 is de stuurgroep van het LOP Brussel Basisonderwijs bijeengekomen. De dag nadien werd ik door de voorzitter van het LOP per brief en per mail op de hoogte gebracht van de beslissing. Er is dan informeel contact geweest tussen hem en mijn kabinetsmedewerkers en met de VGC. Ondertussen heeft de heer Vanraes gezegd dat hij het ging opnemen. U hebt dat in de pers kunnen lezen. Dan is er die offerte geweest. Het was een beslissing van de VGC om met hetzelfde softwarebedrijf in zee te gaan. Je zou je kunnen afvragen waarom er geen marktofferte is gebeurd. Het komt mij niet toe om daar publiekelijk vragen over te stellen. Ik neem aan dat ze geredeneerd hebben dat aangezien die firma het vorig jaar heeft gedaan, zij weet hoe het in elkaar zit en het daardoor snel zou kunnen doen.

In september kwam de stuurgroep van het LOP Brussel Basisonderwijs opnieuw samen. Daar werden dan wel opmerkingen gemaakt. Die beslissing is door hen genomen.

Ondertussen heb ik het ter sprake gebracht op het VGC-college. Ik was aanvankelijk van plan om een brief te sturen, maar ik werd aangesproken in het college, waarin ik zetel met mijn Brusselbevoegdheid. Ik merkte dat het college het punt op de agenda had staan. De heer Vanraes heeft toen gezegd dat het onder controle was en dat het op die manier zou worden opgelost. Als hij mij dat in het college zegt, ga ik ervan uit dat het effectief kan worden opgelost. Het is de verantwoordelijkheid van de VGC om samen met het LOP een oplossing te zoeken.

Ik herinner eraan dat dit het laatste jaar is dat deze experimenten met de aanmeldings-procedure lopen. Wij zullen de komende maanden werken aan een definitieve regeling van de inschrijving. Volgend jaar moet in principe de regeling duidelijk zijn en moeten alle softwareproblemen kunnen worden opgelost.

Ik hoop dat de VGC en het LOP het oplossen zodat er geen problemen zijn voor de ouders, zoals vorig jaar. In ieder geval is de situatie, wat het aanmelden betreft, nu minder complex. In principe is het niet zo moeilijk om dat systeem uit te werken.

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Het verheugt mij te horen dat de VGC zegt dat de situatie onder controle is. Ik ga ervan uit dat dat dan ook het geval is. Ik hoop het van harte. Ik kan niet genoeg benadrukken dat de hele heisa die zich vorig jaar heeft voorgedaan bijzonder nefast is geweest, ook voor het imago van Brussel in Vlaanderen. Dat is voor veel collega's een grote zorg. Ik hoop echt dat wij dit jaar aan dat scenario kunnen ontsnappen.

De voorzitter: Mevrouw Celis heeft het woord.

Mevrouw Vera Celis: Minister, ik ben zeer tevreden met uw antwoord. Ik zou u willen vragen om de heer Vanraes daarover aan te spreken. Houd het in het oog. Ik denk dat u gezien uw verantwoordelijkheid hebt gedaan wat u kunt doen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

**Vraag om uitleg van de heer Paul Delva tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de ondersteuning van de Prins van Luik-school in Kinshasa
- 632 (2010-2011)**

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Voorzitter, omdat Brussel belangrijk is, maar niet het einde van de wereld, heb ik een vraag over Kinshasa.

Minister, ik ondervroeg u enkele maanden geleden schriftelijk over een mogelijke financiële ondersteuning of erkenning van de Prins van Luik-school in Kinshasa. U antwoordde toen dat indien deze school erkend zou willen worden door de Vlaamse overheid – en dat is inderdaad expliciet de bedoeling van die school – hij zou moeten voldoen aan de voorwaarden van het decreet Basisonderwijs. U antwoordde dat die school, onder andere, een beleidscontract of beleidsplan zou moeten hebben, met een centrum voor leerlingenbegeleiding (CLB).

Op middellange termijn wordt deze school, die in Congo een heel lange geschiedenis heeft en op dit ogenblik een vijftigtal leerlingen telt, omwille van een gebrek aan middelen in zijn voortbestaan bedreigd. Dit is een jammerlijke zaak, want deze school is nog altijd een sterk baken voor de Nederlandstalige cultuur in de hoofdstad van Congo. Kinderen voelen er zich thuis, en de ouders zijn tevreden met het onderwijs dat de school tracht aan te bieden. Re-integratie van de schoollopende kinderen in het onderwijs van het moederland – en dat gaat zowel over Vlaanderen als over Nederland – is een van de kerndoelstellingen van deze school.

Minister, bevestigt u dat deze school inderdaad erkend kan worden als Vlaamse school indien hij aan de voorwaarden van het decreet Basisonderwijs voldoet? Hebt u al contact opgenomen, of wenst u dat te doen, met het schoolbestuur om hiervoor een oplossing te zoeken of om die mensen bij te staan om aan de voorwaarden, vermeld in het decreet, te voldoen? Bent u bereid om te onderzoeken op welke manier deze school financieel kan worden ondersteund? Tot 1990 werd deze school gesubsidieerd, niet vanuit Onderwijs maar wel vanuit het toenmalige Algemeen Bestuur voor Ontwikkelingssamenwerking (ABOS). Die subsidiëring werd stopgezet als gevolg van een beslissing van een Zaïrese instelling in 1990.

Ik stel deze vraag ook omdat ik vanuit deze school vrij alarmerende berichten krijg over de slechte staat waarin de school zich bevindt. Zo was er gedurende enkele weken geen elektriciteit in de school als gevolg van een algemene panne. De school beschikt helemaal niet over het nodige geld om voor een autonome elektriciteitslevering te zorgen. De problemen inherent aan de werking van de school zijn dus groot.

De school volgt het Vlaamse leerplan. Kan er in een regeling worden voorzien op basis waarvan de getuigschriften basisonderwijs die er worden uitgereikt in Vlaanderen automatisch erkend worden?

Er is ook een Franstalige school in Kinshasa: het Lycée Prince de Liège. Die school is veel groter en telt 730 leerlingen. Hij heeft een heel andere relatie ontwikkeld met de Franse Gemeenschap dan vandaag de Vlaamse school met de Vlaamse Gemeenschap. Zo is er een subsidie, toegekend door Wallonie-Bruxelles, maar bovenal heeft de Waalse regering een ‘convention de partenariat’ met het Lycée Prince de Liège. Daarin wordt concrete ondersteuning toegekend. Het is de bedoeling om de school uit een soort vacuüm te halen. Met die ‘convention de partenariat’ betreft de Franse Gemeenschap een aantal Franstalige scholen in de regio heel nauw bij haar onderwijsbeleid.

Ik citeer enkele voorbeelden. “La Communauté Française s’engage à: organiser des missions d’inspections dans les écoles partenaires de manière régulière tous les deux ans au minimum; ouvrir des informations continues par la Communauté Française aux enseignants.”

Die school wordt dus door middel van die samenwerkingsovereenkomst op een heel actieve wijze betrokken bij het beleid van de Franse Gemeenschap. Een dergelijke overeenkomst bestaat momenteel niet met de Vlaamse school in Kinshasa. Minister, zou u die piste eventueel willen bewandelen?

De heer Boudewijn Bouckaert: Deze vraag werd al een aantal jaren geleden aan toenmalig minister Vanderpoorten gesteld. Toen werd daarop geantwoord dat hier het territorialiteitsbeginsel speelt. Het is dus moeilijk om een school in Congo te subsidiëren.

Het is gevaarlijk om aan het territorialiteitsbeginsel te morrelen, omdat nu net de Franse Gemeenschap het in twijfel trekt en voortdurend probeert een soort onderwijsbevoegdheid te krijgen in de periferie van Brussel. U herinnert zich de discussies over Brussel-Halle-Vilvoorde. Bij de eerste poging onder premier Verhofstadt om die kieskring te splitsen werd door de Franstaligen een initiatiefbevoegdheid in de periferie van Brussel gevraagd. Vlaanderen heeft dat geweigerd.

Men moet dus een beetje opletten. Indien wij dat beginsel opzijshuiven, zou dat wel eens brede gevolgen kunnen hebben.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Om erkend te worden moet een school beantwoorden aan de erkenningsvoorwaarden die in het decreet Basisonderwijs worden opgesomd. Op basis van onze Grondwet heeft dat decreet enkel kracht van wet in het Nederlandstalige taalgebied en ten aanzien van Nederlandstalige scholen in Brussel.

Ik heb nog geen contact met het schoolbestuur gehad. De vraag is hoe we als Vlaamse overheid kunnen omgaan met vragen van landgenoten in het buitenland naar ondersteuning van Nederlandstalig onderwijs. Vinden wij dat nodig of niet? Ik zeg meteen: “Ja”. Ik ben gevoelig voor de vraag zoals hij door de Prins van Luik-school in Kinshasa op tafel wordt gelegd. Het is een beetje voorbarig om te zeggen hoe die ondersteuning eruit kan zien. Maar er zijn op dit ogenblik al mogelijkheden. Op dit moment kunnen leerlingen die afstuderen aan de Nederlandstalige afdeling van de basisschool van de Prins van Luik-school al instappen in een Nederlandstalige secundaire school in Vlaanderen en dan meedoen aan de examencommissie voor het getuigschrift basisonderwijs. Er kan ook bij het Agentschap voor Kwaliteitszorg in Onderwijs en Vorming een individuele gelijkwaardigheid aangevraagd worden. Voor het basisonderwijs bestaat momenteel nog niet de mogelijkheid om getuigschriften van een bepaalde onderwijsinstelling collectief gelijkwaardig te verklaren met het Vlaams getuigschrift basisonderwijs. Elke gelijkwaardigheid moet individueel aangevraagd worden op basis van het leerlingendossier.

Mijnheer Delva, u zult met een heel goed en blij gevoel straks een telex of een mail naar de school kunnen sturen, voor zover ze het nog niet weten. In het Onderwijsdecreet XXI wens ik in een decreetale basis te voorzien zodat een collectieve gelijkwaardigheid in de toekomst wel mogelijk wordt. Dit zou betekenen dat leerlingen die een getuigschrift behalen in een school die onder deze regeling valt geen individuele gelijkwaardigheidsaanvraag meer moeten indienen, maar deze gelijkwaardigheid automatisch krijgen. Dat betekent, met andere woorden, dat wij een regeling willen uitwerken waarbij de Vlaamse Regering een algemene gelijkwaardigheid vastlegt van buitenlandse studiebewijzen met het getuigschrift basisonderwijs zoals het afgeleverd wordt door scholen die wij erkennen, financieren of subsidiëren. We zullen daarbij rekening houden met de niveaus en met de niveaudescriptoren die in het decreet betreffende de kwaliteitsstructuur zijn vastgelegd. De Vlaamse Regering moet dan uiteraard een procedure, inclusief beroepsprocedure, uitwerken.

Ik kan vandaag uiteraard nog niet zeggen of de Prins van Luik-school voor de collectieve gelijkwaardigheid in aanmerking zal komen. De school zal eerst de toekomstige procedure moeten doorlopen.

De essentie van de vraag om uitleg van de heer Delva is echter wat we zullen doen. We zullen een decreetale basis creëren om de collectieve gelijkwaardigheid mogelijk te maken. Dit is in het ontwerp van Onderwijsdecreet XXI opgenomen. Het is nog steeds onze ambitie dit ontwerp van decreet tijdig in te dienen. Het Vlaams Parlement moet de kans krijgen hier tijdig over te stemmen. Daarom kan ik vandaag al een antwoord geven. Naar aanleiding van

eerdere vragen over dit onderwerp hebben we hier wel degelijk over nagedacht. We hebben dit punt in het ontwerp van Onderwijsdecreet XXI opgenomen.

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Ik vind het een grote stap voorwaarts dat er een decretale basis voor de collectieve gelijkwaardigheid kan komen. Dit zou in mijn ogen een zeer goede zaak zijn.

Ik wil even inspelen op de reactie van de voorzitter op mijn vraagstelling. Ik heb natuurlijk het antwoord gelezen dat toenmalig minister Vanderpoorten tien jaar geleden op een andere vraag om uitleg heeft gegeven. Een zin in dat antwoord heeft mijn aandacht getrokken. Ik citeer: “Indien de school wil erkend worden door de Vlaamse overheid, dan zal ze moeten voldoen aan de voorwaarden van het decreet basisonderwijs”. Ik begrijp niet goed hoe dit met het territorialiteitsbeginsel te rijmen valt. De minister is hierover echter heel duidelijk geweest.

Tot slot vraag ik me af of een samenwerkingsakkoord een denkspoor is dat de minister wil onderzoeken. Ik verwijs in dit verband naar de ‘convention de partenariat’. Ik heb dit document hier bij me. Ik vind het sterk opgesteld. Het verhoogt werkelijk de betrokkenheid van de school bij de lokale gemeenschap in België, Vlaanderen of Wallonië. Het zou een zekere – zij het dan niet juridische – erkenning betekenen van het werk dat ginds wordt geleverd. Dit zou de school kunnen helpen op lange termijn duurzame banden met de administratie van de minister te ontwikkelen. Volgens mij zouden de school, de leerlingen en de leerkrachten hier alle belang bij hebben.

Minister Pascal Smet: We zullen dit onderzoeken.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■